
[p1]

Haarlem 18 November, 1885

Eerweerde Heer en goede Vriend!

Al is het dat ook ik, lijk Gij, overladen ben met werkzaamheden - nogtans wil en moet ik een half-uurken uitbreken om uwen lesten goeden brief, waar voor ik U dank zegge, te beantwoorden.

Allereerst dan dank ik U vriendelik voor uwen schoonen duik-almanak, dien ik reeds boven mijn schrijftafel aan de waag een plaatske heb gegeven en vastgehecht, en dien ik in 1886 in gezondheid en welstand hoop ten einde te plukken. Hij zal mij dagelijks van U spreken, alle morgen mij een groet van mijnen vlaamschen vriend brengen. Ook de weerga er van neem ik nu reeds dikmaals ter hand; ik ben namelijk nieuwsgierig hoe Gij zoo menigen oud-vlaamschen en oud-frieschen mans- en vrouwen-vóórnaam in verband brengt met de namen van Kerk-Heiligen. Ik leer vele daar uit maar ben het in deze zake lang niet altijd met U eens. Immers de oude Friesen droegen reeds namen als Pibe, Lippe, Tibbe,

[p2]

Sieuwke, Swaneke (nog heden Zwaantje), Swobke, Broer (Brothar), enz, toen zij nog heidenen waren en lange voor d'invoeringe des Kerstendoms in onze landen, en zij dus van St. Philippus, St. Philomene; St. Susanna, St. Willebrord nog nooit en hadden gehoord, ja, ook eer deze Heiligen op aarde leefden. Hoe klopt dat nu?

Hebt Gij leute aan den Lapekoer?¹ Dat verheugt mij! Vlaamsch en friesch vullen elkanderen schoone aan, over en weêr, niet waar?

Eenen vlaamschen Almanak uit Rijssel en hebt Gij zekerlik nog niet kunnen krijgen? Ik en mag U daar toe niet te sterk pramen² Lijkwel, konstet Gij hem bekomen - al was het maar ter inzage - Gij zoudt er mij eenen grooten dienst mede bewijzen. Dies houde ik mij daar toe bijzonderliken bij U aanbevolen.

Aan uwen wensch heb ik voldaan. In eenen afdruk van mijnen Namenboek, dien ik, met andere boeken door mijnen boekhandelaar aan den Hr. D^r van Steenkiste liet zenden, schreef ik iets op het schutblad. Dat boek was voor den Eerw: Hr. Slosse bestemd. Of hij

.....

1 Winkler stuurde dit boek op naar Gezelle samen met zijn [brief van 30/10/1885](#).

2 drukken, knellen, persen; hier aandringen

..... [p3]

het reeds ontvangen heeft?

Hier bij ingesloten zende ik U den brief terug dien de H^r [van Steenkiste] U schreef.³ Ik zelve heb hem geantwoord op zijne vrage aangaande Van de Steenkiste en Van Steenkiste. Dit is een lapsus calami⁴ geweest, dien ik zeer berouwe.

Ook vindt Gij in dezen brief, den fransch-vlaamschen oproepbrief aan de Kiezers⁵ die ik U met grooten dank terug zende. Zoo Gij nog het een of ander vlaamsch zoudt hebben uit Frankrijk, ik houde mij daar toe ten sterksten aanbevolen in uwer goedjonstige gedachtenis. Ik ben nu te wege met het schrijven van eenen opstel over het vlaamsch in Frankrijk en elders op de marken van ons dietsche taalgebied.⁶

Uwen uitleg⁷ aangaande den maagschapsnaam Tytgat heb ik met het meeste genoegen gelezen. Die naam is een kwade noot om kraken. Uwen uitleg en voldoet mij ook al niet ten volle, (ik meene dien van tijtgat = tijd g'had)⁸ even min als mijnen eigenen van "hora ruit"⁹ En "Tides kate?"¹⁰ De oorspronkelijke

.....

3 Deze brief is niet bewaard gebleven.

4 Vertaling (Latijn): slip of the pen

5 Waarschijnlijk wordt hier de Frans-Vlaamse oproepbrief aan de kiezers van Belle (Bailleul) van 1885 bedoeld.

6 J. Winkler, Nederland in Frankrijk en Duitsland. In: De Tijdspiegel: (1886) 5,6 en 7.

7 Tytgat. In: Loquela: (1885) 7, p.54-55.

8 Zie Tytgat. In: Loquela: (1885) 7, p.54: "Hier immers spreekt men Tytgat en tijd gehad, of tijd g'had zoo eenerlei uit, dat er hoegenaamd geen verschil tusschen beiden te bespeuren en is, en dat men b.v.: "Wat-zeg-je? tijd g'had!" en: "Wat zeg-je, Tytgat?" aan de ondervragende óf de verwonderde stembuiging alleene zou onderkennen."

9 Zie Tytgat. In: Loquela: (1885) 7, p.54: "En inderdaad, ik en weet,-" zegt Johan

Winkler, Nederl. Geslachtsnamen, p.456, dezen naam niet anders te verklaren "als door hem te houden voor eene verdietsching van het bekende latijnsche gezegde: hora ruit, de tijd of het uur vervliegt, of de tijd gaat. Dit gezegde was in de middeleeuwen veel in der lieden mond en penne, en werd toen dikwijls te pas gebracht, ook in opschriften, b. v. op zonnewyzers, uurwerkplaten, enz."

10 Zie Tytgat. In: Loquela: (1885) 7, p.54: "De waalsche gedaante van Tytgat is Titecat, Titeca, zegt

Johan Winkler, en dat schijnt een en 't zelfste w., geleerder óf ongeleerder wijze gespeld; 't is alsof men zeide soldat en solda, Délval en Delva, Lagache en Laga, là-bas en laba, enz. Titécat zal dan wel de oudste en de beste gedaante van 't w. zijn. Voegt er eene e bij, gesproken en verschilt het w.

[p4]

dietsche form moet dan in eenen waalschen (tite'cat) zijn overgegaan, en later het waalsche weer verdietscht zijn tot tytgat! En zou de oorspronkelijke form met s dan geheel vergeten geweest zijn?

Hier is alles in den besten welstand. Moge 't ook by U zoo zijn!

Met vriendelijke groeten, en onder aanbevelinge voor den rijsselschen almanak, ben en blijve 'k

Uwen trouen en verkleefden

Johan Winkler.

.....

niet, (Titécate = Titecat). En hier komt eindelijk liet oud vl. w. cate, kate te voorschijn, (Ten Kate, Catsaét, Gassaet, Wytscate, Wytshaete), dat Johan Winkler zelve vertaalt door kot, keete, arme boerenwoning.”

Briefbeschrijving

Verzender	Winkler, Johan
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	18/11/1885
Verzendingsplaats	Haarlem
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Johan Winkler. Deel 2: Brieven (1884-1899) / door Dries Gevaert. - Gent : onuitgegeven licentieverhandeling, (academiejaar 1983-1984), p.224-226

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 208 mm x 133 mm papier, wit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	5557
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.11868

Inhoud

Incipit	Al is het dat ook ik, lyk Gy,
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	18/11/1885, Haarlem, Johan Winkler aan [Guido Gezelle]
Editeur	Rik Van Gorp; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
